

Prokuröride distsiplinaarkomisjoni tegevuse ülevaade aastatel 2010 kuni 2012.
Andrus Mäilaste

Lugupeetud Riigikohtu esimees, lugupeetud minu valijad – kolleegid ja külalised.

Täna on paljud eelkõnelejad rääkinud GRECO IV hindamisvoorst, millega hinnati korruptsiooni ennetamist parlamendiliikmete, prokuröride ja kohtunike seas. Hindamisvooru järelkontrollimisel võib justiitsministeerium kanda protokolliga ka hinnangu prokuratuuri distsiplinaarkomisjoni tööle.

[Prokuratuurile](#) on seadusandja andnud laiaulatuslikud volitused. Prokuratuur juhib kohtueelset kriminaalmenetlust, tagades selle seaduslikkuse ja tulemuslikkuse; esindab kohtus riiklikku süüdistust, osaleb kuritegude tõkestamiseks ja avastamiseks vajaliku jälitustegevuse planeerimises ning täidab muid seadusega prokuratuurile pandud ülesandeid. Kriminaalmenetluse juhina suunab prokuratuur uurimisasutusi tõendite kogumisel ja vastavalt tuvastatud asjaoludele otsustab isikule süüdistuse esitamise. Prokuratuur menetleb kuritegusid koostööd järgmiste uurimisasutustega: [Politsei- ja Piirivalveamet](#), [Kaitsepolitsei](#), [Maksu- ja Tolliamet](#), [Konkurentsiamet](#), [Keskonnainspeksioon](#) ja [Kaitsejõudude Peastaap](#).

Lisaks Prokuratuuriseadusele võeti Tallinnas 23. detsembril 2003 toimunud prokuratuuri üldkogul vastu Eetikakoodeks, mis on aluseks distsiplinaarsüütegu arutavale prokuröride distsiplinaarkomisjonile, andmaks hinnangut prokuröri käitumisele. Prokuratuuri seaduse muudatustega 2011 aastast on distsiplinaarsüüteod:

- 1) ametikohustuste süüline täitmata jätmine või mittekohane täitmine;
- 2) vääritud tegu – süüline tegu, mis on vastuolus üldtunnustatud kõlblusnormidega või diskrediteerib prokuröri või prokuratuuri, sõltumata sellest, kas niisugune tegu pandi toime ametikohustuste täitmisel või mitte.

Distsiplinaarkaristused on:

noomitus, rahaträhv kuni ühe kuu palga ulatuses;

ametipalga vähendamine kuni 25% võrra kuni üheks aastaks, teenistusest vabastamine.

Kohtunike Täiskogul Tallinnas 12. 02. 2010.a teatas riigi peaprokurör, et prokuratuuris 2003-2004 aastatel toimunud reformi käigus on tehtud valik tulemustele orienteeritud organisatsiooni kasuks, seejuures on juurutatud mitmeid tulemusjuhtimise printsiipe - eelkõige rahastamist.

„Muudeti prokuratuuride rahastamise ja tulemuste mõõtmise süsteemi selliselt, et need hakkasid realselt toetama tulemustele orienteeritust“ tsitaadi lõpp.

Arvan, et need meetmed on tinginud prokuröri elukutse populaarsuse juristide hulgas. Aastatel 2010-2012 oli prokuratuuris üks distsiplinaarjuhtum. Aastatega 2006-2009 oli kokku 5 distsiplinaarjuhtumit.

Ainuke perioodil 2010-2012. a toimunud juhtum sai lahendi aasta tagasi so. 8. veebruaril 2012. a ja puudutas andmete kogumist üldkasutatavate tehniliste sidekanalite kaudu edastatavate sõnumite kohta. Prokurör andis loa vastavalt KrMS § 117 jälitustoimingute teostamiseks, et selgitada välja 3 aastasele lapsel tekkinud raske tervisekahju. Laps oli joonud nn korgijooki GHB-d, tema narkomaanist isa eitas seda. Samas oli isa haiglasse helistanud ja teatanud, et laps oli joonud korgijooki. Tekkis vajadus kontrollida kõne toimumist ja prokurör väljastas loa jälitustoiminguks,

kus jättis tähelepanuta asjaolu, et KarS § 119 lg 1 alusel algatatud kriminaalasjas ei saa tõendeid koguda jälitustoiminguga.

Komisjon arvestas ka seda, et prokuröri menetluses on 6 narkomürgitusega lapse juhtumit, milles on alustatud menetlust KarS §118 tunnustel ja so raske tervisekahju tekitamise tunnustel ja mitte raske tervisekahju tekitamises ettevaatamatusest. Komisjon arvestas prokuröri laitmatut ja eeskujulikke tööd prokurörina ja puhtsüdamlikku kahetsust ja asjaolu, et tegemist oli ühekordse inimliku eksimusega, millest ta ise juhtivprokuröri teavitas. Komisjon leidis ühehäälselt, et isik on küll süüdi, kuid ei vaja karistamist. Siit võib teha järelduse, et prokuröride käitumine on olnud laitmatu ja see ainuke juhtum sai toimuda ka tänu prokuröri enda teavitusele.

Täna Teid tähelepanu eest ja olge siis kohe ette rõõmsad ja terved! Edu ja jõudu õiguse otsimisel!